

Splinter eller kontrollbud?

Skillnader, handvärdering och många exempel

Håkan och Björn

Den viktigaste skillnaden

Splinter: Jag har stöd för din färg och högst ett kort i den färg jag bjuder.

Kontrollbud: Vi har bestämt trumf. Jag visar kontroll i denna sidofärg så att vi kan undersöka slam.

En splinter ger alltså en mer bestämd fördelningsupplysning.

Ett kontrollbud kan däremot bygga på ess, kung, singleton eller renons. Partnern vet normalt inte vilket.

1 Avtalet i detta dokument

Exemplen avser ostörd budgivning. Nord och Syd är partners.

Vi spelar:

- femkortshögfärger;
- 2/1 utgångskrav från opassad hand;
- direkt trehöjning som invit;
- vanliga direkta splinterbud som utgångskrav med minst fyra trumf;
- kontrollbud med första- och andrakontroller i färgordning;
- inga specialbetydelser som konkurrerar med kontrollbuden i de visade sekvenserna.

Det sista är viktigt. Exempelvis SKROT kan ge ett bud en särskild fördelningsbetydelse. Då gäller SKROT-avtalet, inte en allmän regel om kontrollbud.

T betyder tio.

2 Jämförelse

Fråga	Splinter	Kontrollbud
Vad visas?	Stöd och kortfärg.	Kontroll i en sidofärg.
Måste färgen vara kort?	Ja: singelton eller renons.	Nej: exempelvis ess eller kung kan räcka.
Är trumfen redan bestämd?	Inte nödvändigtvis; budet kan bestämma trumf.	Normalt ja, uttryckligen eller tydligt underförstått.
Hur bjuds det?	Ett särskilt avtalat, ovanligt hopp.	Normalt utan hopp, inom ett avtalat slamförsök.
Vad används informationen till?	Bedöma anpassning och bortkastade honnörer.	Undersöka om sidofärgerna är säkrade.

3 Vad är en kontroll?

Kontroll	Typiskt innehav	Betydelse
Förstakontroll	Ess eller renons	Kontroll över första färgrundan.
Andrakontroll	Garderad kung eller singelton	Kontroll senast på andra färgrundan.

Kortfärg fungerar som kontroll genom möjligheten att stjäla i ett trumfkontrakt. Den är inte en sangkontroll.

En ensam kung är ett specialfall: den kan falla under esset direkt. En kung med minst ett litet kort är därför inte samma innehav som singel kung.

I den metod som används här får man visa en andrakontroll innan en förstakontroll i en högre färg.

4 Fyra direkta splinterexempel

4.1 Exempel 1: Klöversingel och spaderstöd

Syd, 14 hp

♠ KQ74

♥ A83

♦ KQ962

♣ 8

North South

1♠

4♣

Syds 4♣ visar:

- minst fyra spader;
- singelton eller renons i klöver;
- tillräcklig spelstyrka för spaderutgång.

Spader blir överenskommen trumf genom budet.

Syd visar inte en klöverfärg. Han visar inte heller klöveresset.

4.2 Exempel 2: Samma bud med renons

Syd, 15 hp		
♠ KQ74	North	South
♥ A83	1♠	4♣
♦ KQJ962		
♣ —		

Även denna hand kan börja med 4♣ enligt grundavtalet.

Partnern vet ännu inte om kortfärgen är singelton eller renons. Om paret vill skilja dessa åt måste det ha särskilda fortsättningar.

En renons innebär inte automatiskt att ett ess skall utelämnas i vanlig RKCB.

4.3 Exempel 3: Klöversingel och hjärterstöd

Syd, 14 hp		
♠ K83	North	South
♥ AQ74	1♥	4♣
♦ KQ962		
♣ 8		

Nu visar samma 4♣ hjärterstöd.

Vilken färg stöds? Partnerns hjärter, eftersom det är den färg som skall höjas.

4.4 Exempel 4: Spadersingel efter hjärteröppning

Syd, 14 hp		
♠ 8	North	South
♥ KQ74	1♥	3♠
♦ A962		
♣ KQ83		

Enligt vårt avtal är 3♠ splinter: hjärterstöd och kort spader.

Ett splinterbud behöver alltså inte ligga på fyraläget.

Efter 1♠ blir motsvarande direkta hjärtersplinter däremot 4♥.

5 Fyra kontrollbud med helt olika innehav

I följande fyra exempel är budgivningen:

North	South
1♠	3♠
4♣	

Syd har redan visat spaderstöd. Nords 4♣ är ett kontrollbud med slamintresse.

Det är inte ett hopp: efter 3♠ är 4♣ lägsta klöverbud.

5.1 Exempel 5: Kontroll genom ess

Nord, 21 hp

♠ AKJ75

♥ AQ8

♦ K62

♣ A8

Nord har klöveresset och två klöver. 4♣ visar kontroll, men inte kortfärg.

5.2 Exempel 6: Kontroll genom kung

Nord, 21 hp

♠ AKJ75

♥ AQ8

♦ A62

♣ K8

Nord kan också kontrollbjuda 4♣ med kung dubbelton.
Partnern vet inte om kontrollen är ess, kung eller kortfärg.

5.3 Exempel 7: Kontroll genom singelton

Nord, 21 hp

♠ AKJ75

♥ AQ8

♦ AK62

♣ 8

Nord har singel klöver och kontrollbjuder 4♣.

Budet blir inte splinter bara därför att Nord råkar ha singelton.

Budets betydelse bestäms av sekvensen, inte av den verkliga handen bakom budet.

5.4 Exempel 8: Kontroll genom renons

Nord, 21 hp

♠ AKJ975

♥ AQ8

♦ AK62

♣ —

Även med klöverrenons kan Nord bjuda 4♣.

Partnern får veta att klöver är kontrollerad, men inte automatiskt att Nord är renons.

6 Samma 4 klöver, två betydelser

6.1 Exempel 9: Direkt svar är splinter

North	South
1♠	4♣

Syd gör ett ovanligt hopp. Budet visar spaderstöd och kort klöver.

6.2 Exempel 10: Efter stödhöjning är det kontrollbud

North	South
1♠	3♠
4♣	

Spaderstödet är redan känt. Nord bjuder klöver utan hopp och visar kontroll.

Efter 1♠–4♣ vet vi att klöverna är kort.

Efter 1♠–3♠; 4♣ vet vi bara att klöverna är kontrollerade.

Denna jämförelse är den bästa utgångspunkten för att lära sig skilja buden åt.

7 Splinter senare i en 2/1-sekvens

7.1 Exempel 11: Öppnaren visar stöd och kortfärg

Nord har:

Nord, 16 hp
♠ AQJ75
♥ KQ74
♦ 8
♣ A62

North	South
1♠	2♥
3♦	

Vi avtalar att hoppet 3♦ är splinter: minst fyra hjärter och kort ruter.

Det är alltså hjärter som blir trumf, trots att Nord öppnade med spader.

Här är budet bara ett enkelt hopp. Splinter kan i utgångskrävande sekvenser vara ett enkelt hopp enligt särskilt avtal.

Eftersom paret redan är i utgångskrav behöver Nords splinter inte visa extra hp. Det beskriver främst stöd och fördelning.

7.2 Exempel 12: Utan hopp kan ruter vara naturligt

North	South
1♠	2♥
3♦	

Just denna sekvens är splinter i vårt avtal, men ett par som inte har den överenskommelsen kan ge 3♦ en annan betydelse.

Man kan därför inte bara titta på budnivån. Det behövs ett gemensamt systemavtal. Som jämförelse:

North	South
1♠	2♣
2♦	

Här är 2♦ normalt ett naturligt återbud som beskriver ruter.

Ingen trumffärg har ännu säkert bestämts. Budet skall inte behandlas som kontrollbud.

8 Hur kontrollbuden fungerar tillsammans

8.1 Exempel 13: Kontroller i färgordning

North	South
1♠	3♠
4♣	4♦
4♥	

- Nord visar klöverkontroll med 4♣.
- Syd visar ruterkontroll med 4♦.
- Nord visar hjärterkontroll med 4♥.

Paret har nu visat kontroll i alla sidofärger.

Det betyder **inte** att slam är säker. Paret behöver fortfarande tillräckliga stick, trumf-kvalitet och tillräckligt många nyckelkort.

Två andrakontroller i olika färger kan fortfarande lämna två saknade ess.

8.2 Exempel 14: En överhoppad färg

Nord har:

Nord, 20 hp
 ♠ AKJ75
 ♥ AQ8
 ♦ A62
 ♣ Q8

North	South
1♠	3♠
4♦	

I vårt avtal visar 4♦ ruterkontroll och förnekar klöverkontroll, eftersom 4♣ hade kunnat bjudas billigare.

Nord har mycket riktigt dam dubbelton i klöver. Det är ingen kontroll.

Syd måste nu se till att klöverproblemet är löst innan slam undersöks vidare.

Slutsatsen om den överhoppade färgen gäller bara om båda vet att budet är kontrollbud och att kontroller visas i färgordning.

8.3 Exempel 15: Båda saknar ruterkontroll

North	South
1♠	3♠
4♣	4♠
Pass	

Antag att Nord har två små ruter och att Syd också saknar ruterkontroll.

Syd återgår till 4♠. Nord vet själv att ruter är osäkrad och stannar.

En återgång till utgång kan också visa bristande slamintresse. Den förnekar därför inte automatiskt alla kontroller som inte har bjudits.

Avtala hur obligatoriskt det är att fortsätta kontrollbjuda med minimum.

9 Splinter hjälper till med handvärderingen

9.1 Exempel 16: Honnörer mittemot singelton

Syd visar singel klöver genom:

North	South
1♠	4♣

Nord jämför nu två tänkbara innehav i klöver:

♣KQJ eller ♣762

Kung, dam och knekt kan ha begränsat värde mittemot singeltonen. Med tre små klöver finns inga sådana honnörsvärden som riskerar att bli dubblerade.

Det betyder inte att honnörerna är värdelösa. De kan ibland ge stick eller avkast. Poängen är att deras vanliga hp-värde måste omprövas.

Ess mittemot singelton är annorlunda: esset kan fortfarande ge ett säkert stick. Räkna därför inte alla honnörer i splinterfärgen som lika bortkastade.

9.2 Exempel 17: Kontrollbud ger mindre information

Efter:

North	South
1♠	3♠
4♣	

kan partnern inte göra samma säkra kortfärgsvärdering.
Kontrollbudaren kan ha exempelvis:

♣A762 ♣K82 ♣8 ♣

Samtliga kan ge kontroll, men de innebär helt olika anpassning.
Kontrollbudet besvarar säkerhetsfrågan, inte hela fördelningsfrågan.

10 När ett bud är varken splinter eller kontroll

10.1 Exempel 18: Hjälpfärgsinvit

North	South
1♠	2♠
3♣	

I ett vanligt hjälpfärgsavtal är 3♣ en utgångsinvit som ber partnern bedöma sina klövervärden.

Det är inte automatiskt ett kontrollbud eller en splinter.

10.2 Exempel 19: Kortfärgsvisning efter Jacoby

North	South
1♠	2NT
3♣	

I ursprunglig Jacoby kan 3♣ visa kort klöver.

I SKROT kan samma 3♣ i stället visa minimum utan att ange kortfärg.

Det är alltså ett konventionssvar vars betydelse bestäms av valt Jacoby/Stenbergsschema.

Att budet ligger i en ny färg gör det inte automatiskt till ett vanligt kontrollbud.

10.3 Exempel 20: Överbud i motståndarnas färg

West	North	East	South
1♥	2♥		

Om motståndaren öppnar 1♥ och vi bjuder 2♥, kan det vara Michaels enligt avtal.

Det engelska ordet *cue-bid* används även om sådana överbud.

Det är inte samma sak som ett kontrollbud inför slam.

11 Varför inte fråga efter ess direkt?

Antag att vi har två små ruter och partnern visar ett ess.

Vi vet då inte om partnerns ess finns i ruter eller i en annan färg. Slam kan fortfarande ha två snabba ruterförlorare.

Kontrollbud hjälper paret att undersöka sidofärgerna före ess- eller nyckelkortsfrågan.

Kontrollbud undersöker var säkerheten finns.

RKCB undersöker antalet nyckelkort och i vissa fortsättningar trumfdamen.

Metoderna kompletterar varandra.

12 Styrka och krav

12.1 Splinter

För direkt svarssplinter efter högfärgsöppning kan paret exempelvis avtala ungefär 12–15 hp eller motsvarande spelstyrka, minst fyra trumf och kortfärg.

Detta är ett föreslaget paravtal. Vissa par använder andra gränser och räknar stödvärden i stället för rena hp.

Med en mycket stark svarshand kan Jacoby 2NT eller ett naturligt utgångskrav ge mer budutrymme än en direkt splinter.

Öppnarens splinter efter ett redan utgångskrävande 2/1-svar behöver däremot inte visa extra styrka.

12.2 Kontrollbud

Kontrollbud har ingen fristående hp-gräns. Det beror på vad paret redan har visat.

I exemplen uttrycker kontrollbudet slamintresse eller samarbete i ett redan påbörjat slamförsök.

Partnern skall inte passa ett kontrollbud för att spela den kontrollbudna färgen. Trumfen är fortfarande den överenskomna färgen.

13 En enkel kontrollista

När partnern bjuder en ny färg:

1. Har vi redan bestämt trumf?
2. Är budet ett hopp?
3. Har just detta hopp en avtalad splinterbetydelse?
4. Finns ett konventionsschema, exempelvis SKROT, som styr betydelsen?
5. Är vi i ett naturligt slamförsök med kontrollbud?

Hopp är en ledtråd, inte ett bevis. Alla hopp är inte splinter, och alla bud utan hopp är inte kontrollbud.

14 Fyra vanliga missförstånd

1. **Kontrollbud visar alltid ess.**
Nej. I vår metod kan det även visa kung, singleton eller renons.
2. **Ett bud med singleton bakom är alltid splinter.**
Nej. Efter överenskommen trumf kan samma singleton visas genom ett kontrollbud.

3. **Splinter visar automatiskt slamstyrka.**

Nej. Det visar utgångsvärde och anpassning. Slam kan bli aktuell om partners kort passar.

4. **Kontroll i alla färger garanterar slam.**

Nej. Antalet stick, nyckelkort och trumfkvaliteten måste också räcka.

Minnesregel

Splinter beskriver hur handen ser ut.

Kontrollbud hjälper oss att undersöka om slam är säker i sidofärgerna.

Källor

Larry Cohen, *Splinter Bids*:

<https://www.larryco.com/bridge-articles/splinter-bids>

Larry Cohen, *Control Bidding*:

<https://larryco.com/bridge-articles/control-bidding>

Larry Cohen, *Two-Over-One GF, Part 8: Opener's Jump Rebid*:

<https://www.larryco.com/bridge-articles/two-over-one-gf-part-8-openers-jump-r>

Händerna och undervisningsexemplen i texten är egna konstruktioner. Budbetydelserna gäller det uttryckliga avtal som anges i början.